

Nro. 42.

A' FELS. CSASZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből Penteken Junius 2-ik napján 1812-ik
csztenjében.

BCU Cluj Central University Library Cluj

Rénási Szövetség.

Dresda Május' 26-dikán. A' Prussszai Ki-
rály ma délben ide érkezvén, a' Királyi kastély-
ba szállott-bé, a' hol a' jelenlévő koronás fe-
jek által fogadtatott.

Az Austriai Császári Királyi Felségek kí-
vánt jó egészségben vannak, és minden nap ösz-
szegyülekeznek a' Frántzia Császári, és Westphá-
liai és Szakszoniai Királyi Felségekkel és fami-
liáikkal, együtt való ebédkezés és az estvéli idő-
töltés végett.

Május 24 dikén a' városi theátromon *Concer-*
tot halgattak ő Felségek minnyájan. A' theá-
trom igen szépen meg volt világosítva. A' gyü-
lekezet igen fényes volt. —

Május 25-dikén nem messze Dresda városától a Moritzburgi vidéken nagy vadászat tartott.

Frankófurtum (a' Ménus mellett) Május 21-dikén. Ide ma 24 igen különösen épült pénzes szekerek érkeztek meg, mellyeket ökrök vonnak. Néhány napok előtt fűzveszszőkből font kasú szekerek mentek itt által, valami 150-nen. Oly szekerek is mentek itt által, a' mellyek golyóbistüzesítő rostélyokat visznek. Ismét sok ezer ökröt hajtottak ugyan itt által az ármádia után.

A' *Norinbergai* levelek szerint ezek a' fűzveszszőből font kasú szekerek azok, mellyekbe előlhátúl bélelet fogni a' marhát. Itt is 100 ilyen szekercék mentek által Május 24-dikén.

BCU Cluj · *Warschauer Nagy Hertzegség.*

Warschau városában már készen állott a' Királyi Kastély Napoleon Császárnak befogadására.

A' Szakszoniai seregek már által takarodtak *Lublin* városán. Ezek a' *Warschauer Nagy Hertzegségnek* éppen dél és napkelet közti szegletire gyülekeznek. A' *Warschauer* seregek a' *Hertzeg Ponia-towszky* vezérlése alatt a' 23-dik ármádiát teszik. A' már mászszor is említett *mozsárhidakat*, mellyekre a' *Lithvániai* vidékeken nagy szükség leszen, *Warschauba* várták.

P r u s s z i a.

Berlin Május' 23-dikán. *Jedkim* Nápolyi Király e' hónap' 18-dikán reggeli 7 órakor, *Bárb Dery* nevezet alatt, a' ki maga mind *Generális Adjutáns*, a' Király' kísérői között van, *Potsdám* felől jövéen ide érkezett, és a' *Hotel d' Russie* ne-

vü vendégfogadóba szállott-bé. Egy Ordinán-
 tzon kívül sem strázsát sem egyéb katonai pom-
 pázást vagy tisztelettételt el nem fogadott. A'
 Király után nem soká megérkeztek a' kísérői is,
 t. i. Adjutánsai és egyebek. Melly nagy sebes-
 séggel tette ezen útat, meg lehet ítélni innen,
 hogy Nápolyból Aprilis 28-dikán még katona-
 mustratartás után indulván-meg, Május 6-dik
 napján Párisba 's 18-dikán jó reggel Berlinbe ér-
 kezett. Első nap az itt lévő Frantzia Követ
 Gróf *St. Marsan*, és a' Pruszsus Status minister
 Báró Hardenberg jelentek-meg tiszteletére. Est-
 ve theátrumon vólt hasonlóképpen esmeretlenül
 (incognito); 19-dikben Királyi Gen. Májor Bor-
 stel által hívatalt vett a' Pruszsus Királyhoz
 való menetelre, a' hová azután 8 lovas hintóban
 elvitettetvén, a' K. Hertzegekkel Hertzegaszso-
 nyokkal és sok más fő személyekkel együtt ott
 ebédelt. A' Pruszsus Király 8 1/2 óraker a'
 Korona örökös Hertzeggel együtt látogatására
 jött. Ezeknek tölle való elmenetelek után a'
 Frantzia Követtel ismét theátrumba ment — az-
 után ennél vatsorálván, 11 óraker lefeküdt, 's
 1 óraker felkelvén Küstrin felé tovább indúlt.

A' Napolcon Császár kísérői 19 dikben *Bria-
 szen* felől Berlinbe érkezvén, 20-dikban *Posen*
 felé tovább idúltak. Majd minden nap takarod-
 nak Berlinen által a' külömbkülömb Frantzia vagy
 szövetséges Generálisok, 's egyéb nagy urak és
 ezeknek kísérőik, bagázsiájik 's egyebek.

Orosz Birodalom.

A' *Rigai* és *Dünamindei* erősségeknek építé-
 sét tüzesen munkába vették az Oroszok. Ezt a'
 Párisi újság levelek írják.

A' Helvétziai *St. Galleni* újság, az úgy nevezett *Erzaehler* pedig e'képpen szól: Orosz Statustitoknok *Speranszky*, Nyschni-Novogorodba 's az ő Titoknokja *Magninszky*, Siebériába küldettek számkivetésbe. — Az első feleségének és leányának megtiltatott a' Petersburban és Moskauban való lakás. *Beck* nevű tisztviselő a' Politziai Minister Canczelláriájánál, valami 40 személyekkel egyetemben, elfogattatott; ugyan ott *Gervais* úr, a' ki a' Német és Frantzia dolgokat folytatta, hivatalából elbotsáttatott.

Willna April. 28-dikán. Az előre ideérkezett és a' magok Császárjokra itt várakozó Generális Adjutánsok, Aprilis 26-dikán egy jó Német mérföldnyire eleibe lovaglottak ő Cs. Felségének. Az ide való Zsidóság is a' város' kapuja előtt önnön muzsikásaival várván és tisztelvén ő Felségét, a' 'Sidószokás szerént kenyeret és sőt nyújtott bé ő Felségének. Tegnap a' nemesség és egyéb fő előljárók audentziára botsáttattak, némelyek közülök olyan szerentséssek voltak, hogy a' Császárhoz ebédre hívatattak. Ma a' papság és polgarság' Követei botsáttattak ő Felsége eleibe.

A' *Dniester* vize mellől Mogilewból azt a' ritkaságot írják, hogy ott most két olyan ember van életben, kiknek egyike 146, másika 126 esztendő. Az első még olyan jól bírja magát, hogy dolgozik is magának.

A' Duna mellyéki Orosz ármádiától csak annyit írtak mostanság, hogy több Generálisok helyyibe, a' kik onnét a' Lengyel országi ármádiához rendeltettek, az Orosz birodalomból má-

sok küldettettek, és hogy ezen Orosz ármádia össze kezdett gyülekezni.

Frantzia Birodalom.

Ezen nagy birodalomnak külömbkülömb részeiről érkeztek levelek Párisba, a' felől, hogy a' mindenféle uralkodó nagy szükségnek nem soká lejendő tökéletes elmúlásához nagy reménység van, minthogy a' gabona mindenütt igen bő aratással bíztatja a' szántóvetőket.

A' *Florentziai* polgármester arról tudósította az ott kijövő újság által a' lakosokat, hogy ott Májusnak 20-dikától fogva Junius' 7-dikéig 11,027 Nápolyi katonák és 1518 lovak fognak által takarodni, a' melly sereg a' Német országi nagy ármádiához folytatja útját.

Orvos Doktor *Gall* igen terhes nyavalyából gyógyult fel Párisban. A' Párisiak most még sokkal inkább kapnak az ő tanításán, mint eleinten kaptak, és sokkal nagyobb számmal jelennek meg halgatásán, mint eleinten. Már most még a' *Journal de l'Empir* nevű újság is, mely eleinten az ő leg tüzesebb ellenségei közzé tartozott, most igen meg van véle elégedve. Ez a' természet' fáradhatatlan bűvárja, a' maga barátjával Doktor *Spurzheim* úrral, a' ki egy a' mi időnkbeli nevezetes testbontzóék közzül, nagy szorgalmatossággal dolgozik azon nagy munkájának kiadásán, a' melly az erek systemájának, kiváltképpen pedig az agyvelőnek anatómiáját és Physiologiáját foglalja magában.

I l l i r i a.

A' *Triesti* tudósítások szerint, ott a' tengeren nagy számmal evéznek ide 's tova az Anglus hajók, és úgy látszik, hogy valami próbaté-

telre czéloznak. Leg alább a' kereskedést nagyon félelmissé tették ezen öblökben.

Spanyol Amerika,

Folytatása a' Gen. Miranda iparkodásainak, mellyeket ő az Amerikai Spanyol tartományoknak függetlenné való tétetődésekre nézve az újabb időkben elkövetett: —

Az északi Amerikai egyesült Státusoknál minden iparkodásai kívánsága szerént segítették Mirandának. Mennyiben avatta bellé magát az akkori Elölülő *Adams*, e' nem világos, de világos az, hogy *Smith* az *Adams* veje, Mirandával egy kézre dolgozott, és a' fiának is megengedte, hogy véle elútazzék; az is világos, hogy midőn a' Frantzia és SpanyolKövetek az ő expedíziójokat megtudván azeránt *Jeffersonnál* a' Státustitokknál panaszokdítak vólna, ő, *Ogden* és *Smith* urakat sok másokkal együtt, a' kik a' Miranda expeditzióját elősegítették, elfogatta és kérdőre vonatta, a' kik olyan nyilatkoztatást tettek az ítélő szék előtt, hogy az északi Amerikai Ország-lószerék 's maga az Elölülő is az egész dologtudták; de hogy is eshetett vólna külömben, hogy Miranda egy 18 ágyús hadi hajót vásárolhasson, azt a' Ney-Jorki kikötőhelybe felkészíttse, fegyvert és mindenféle munitziót szerezzen, 's hogy valamint Neu-Jorkban úgy Washingtonban is katonákat verbuálhasson, és sokaknak tisztí Diplomákat adhasson? —

Elég a' dologhoz, hogy Miranda így felkészülve, 1806-ban Februáriusban a' maga *Leander* nevű hajójával, mellyet Kapitány *Levis* kormányozott, Neu-Jorkból útnak indúlt. Váltak még két más kis hajók véle. Úját Domingo szigetén

Jaemelhez vette. Itt is magához vette *Donohun* nevű barátját két kisdud hajókkal. Azonközben Karakkásból is érkezvén - meg azon öbölbe egy Spanyol hajó, és ők attól félvén, hogy ez őket elfogja árulni, ők ezt elfogni és magokhoz venni jónak találták: de nem érték el céljokat, minthogy a Spanyol Kapitányt egy Baltimorei hajós a maga védelmezése alá 's a maga hajójára által vévén, ez a Kapitány sietséggel visszavezett Karakkásba, és ott a Spanyol Kormányozót a veszedelem felől jó idején tudósította, a ki ehhezképpest minden készüléteket meg tette-tett előre a tartomány' védelmezésére. Miranda Mártius 27-dikén evezett - el, 28 Anglus és Amerikai tisztekkel, leg feljebb 300 katonával, 's a maga 5 hajóival az Amerikai partok felé. Egy Perubéli Inkának (Fejedelemnek) zászlója volt nála. Az Amerikai parthoz érkezvén, *Donohunt* négy emberrel *Okumare* mellé kitette, maga pedig a többekkel Karakkáshoz evezett.

Miranda meggyőződve volt a felől, hogy csak tisztekre van szüksége, a kik által az insurgenseket organizáltassa. Valóság ez is, hogy éppen ekkor, mikor Miranda ezen expeditziót Karakkás ellen tette, velle egyetértőleg dolgoztak két felől, a már más alkalmatossággal megnevezett Amerikai Oberster *Burr* és *Home Popham*. Az, t. i. *Burr*, Meksikót akarta megtámadni: *Popham* pedig azon iparkodott, hogy a Spanyoloknak a Plata vize mellett adjon dolgot. A Miranda expeditziója e'szerént egy nagy plánumnak csak egy része volt: hanem az egész plánum jókor elárúltatván, *Burr*, még minkeelőtte tüzét zását munkába vehette volna, elfogattatott, az

Anglusok expedíziója is füstbe ment a' Popham vezérlése alatt. Ilyenképpen a' Miranda expedíziója is semmivé tételődött, 's ő maga még ekkor csak egy gondolatlan szerentse kísértőnek látszott lenni. Alig közelített Karakkashoz, már készen állottak két Spanyol hajók fogadására, a' melyek heves tsatázás után néki két kis hajót, az ő zászlójával, írásaival, proklamátziójával, és 52 embereivel egyetemben elfogták; maga Miranda a' több hajókkal a' Buen-Ayre nevű szigethez futott el. Ilyen környűtállások között az ő barátjai elhalgattak: *Donohun* pedig a' kísértőivel együtt elfogattatott. A' Miranda fejre 20,000 piasterek tételtek ki, az ő 57 fogságra esett emberei megbüntettettek, t. i. *Donohun* és a' czimborássai megölettettek, a' többek gályára küldtettek. A' Miranda képit, zászlóját, és proklamátziót a' hóhér égette meg. De öt ennyi szerentsétlenségek sem rettenthetvén meg, 's hajót a' nevezett szigetnél megigazítatván, *Grenadához* evezett, a' hol, mint a' környűtállásokból kitettzik újabb biztatást vett az Anglusoktól. Innét a' *Lilly* nevű Anglus Korvette oltalma alatt Majus 29 dikén Barbadoshoz evezett, a' hol Anglus Admirális Kohkrane 50 Spanyol foglyokat adott által néki, oly véggel, hogy azokért a' maga szerentsétlen társait, melyek Karakkásban fogságba estek vólt, tserélje vissza, oltalmúl 4 hajót is adván néki. Ilyen készülettél Jun. 19. dikén *Trinidad* szigetéhez evezvén, itt nem csak hogy új társakat keresett maga mellé, hanem, hogy ismét el ne árúitassék, azt is megnyerte az Anglusoktól, hogy ezek a' sziget mellől egy hajót is elevezni nem engedtek. Karak

kásból pedig sok barátjai jöttek az alatti hozzá, a' kik azt erősítették, hogy ott több mint 15,000 emberek vólnának készen, hogy nékie segítségül légyenek, mihelyest megérkezik. —

Most már 10, többire Anglus hajókból és 1000 emberekből álló sereggel, és egy 20 ágyús Anglus Korvettével evezett el Miranda, Jul. 24 dikén, Karrakkás felé. A' Koroi kikötőhelybe Aug. 2-dikán érkeztek meg, a' honnét embereket szállítván ki, Koro városát, egy 19 ágyús battriával egyetemben, minden nagy vesztes nélkül elfoglalták. Itt haladék nélkül proklamáció és külömbkülömb rendeléseket adott ki Miranda. A' dolog kimenetele azonközben nem olyan szerentséssen ütött ki, mint a' kezöete mutatta, minthogy a' Spanyol Kormányozó, mikor Miranda 500 embernél többet még ki nem szállított vót, 4000 emberrel Aug. 11-dikén a' Miranda marok seregire ütven, ötöt 20 elesett és 5 megsebesedett embereinek elvesztése után ismét hajóra ülni kényszerítette.

Ezen második versbéli szerentsélen expeditió után, elébb *Oruba* szigetéhez futott Miranda, ianét a' hajókat Trinidadhoz küldvén, maga *Grenada* felé vette útját; de a' hova nem mert kiszállani, minthogy a' sok hitelezők az adóságért mindenütt lesették, hogy elfogassák. Ehez képpent Oktob. 22-dikén Barbados felé eveztt el, a' hol az Anglus Admirálisal tanácsot tartván ismét Trinidadba ment. Elébb itt sem akarták megszenvedni az Anglus kereskedők, attól tartván, hogy miatta az Amerikai Spanyol Kormányozók reájok megneheztelvén, nékik a' kereskedésben kárt fognának okozni: hanem az Anglus Kórmá-

nyozó nem csak hogy a' maga védelme alá vette, hanem új reménységgel is táplálta őtet. Mindazonáltal mindezek mellett is sok ideig keserves megvettetést 's előbbeni tzimborássaitól való szemrehányásokat, és szegénységet kellett néki szenvedni, mind addig, míg végezetre 1807-ben Angliából ismét segedelmet, pénzt, Gen. Majori rangot, és hatalmas segedelemről való bizonyosítást kapott. A' plánom a' volt, hogy Anglus Generális *Tucker* magát Mirandával öszszetsatolván, az Anglusoknak Buenos-Ayres és Montevideo ellen való akkori próbtételekben együtt dolgozzanak: azonban ez a' plánom is füstbe ment; Angliának figyelmetességit egészszen az anya Spanyol Ország vonta magára, 's e' miatt Mirandának a' Spanyol Koloniák eránt régen főzött plánumai ismét nyúgodalomra mentek, 's ő maga az egész 1810 dik esztendőig tsaknem elenyészett a' világ' minden napi történetei között.

Az alatt azonközben, míg Miranda e'képpen halgatott, az általa felélesztett tűznek szikrája nem hogy egészszen kialudt volna, de még naponként jobban mérgesedett a' hamu alatt a' Spanyol koloniákban, mind addig, míg egyszer egészszen ismét lángot vetett, melyre a' Spanyol országgi *Közönséges Junta* maga adott okot. A' dolog így történt: Minekutánna a' Spanyol trónusra új familia 's emeltetett a' *Sevillában* öszszegyülekezett Junta alatt egy igen hatalmas insurrekció támadott volna, ez a' Junta mindent elkövetett, hogy az Amerikai koloniákat is bévontassa ezen insurrekcióba, a' melly czélját elintén el is érte volt az által, hogy, azt ígérte ezen koloniáknak, hogy a' Korteseket öszsze fogja

gyűjteni, 's ezen gyűlésre az Amerikai koloniák is képviselőket küldhetnek. De nem soká egészen más hangon kezdett ez a Junta beszélni; a' koloniákba kemény helytartókat küldött; 's maga határozta meg, hogy a' koloniákból kik jőjjenek mint képviselők a' Kortésbe. Az e'félék ismét felingerelték a' koloniákat, 's az alatt annak híre is megérkezett hozzájuk, hogy O-Spanyol országban az Insurgensek megverettettek, és hogy a' Junta Sevillából elke:gettetvén, *Kadixs* mellé *Leon* szigetére futott által. Már most semmiféle tekintet nem tartóztatta többé a' Spanyol koloniákat az anya országgal való összeköttetésben. Aprilis 19-dikén 1810-ben *Venezuelának* fő városában *Karakkásban*, a' hol valami 34,000 emberek laknak, és a' hozzá tartozó tartományokban egyszerre kiütött a' revolúzio. *Emparan* a' fő Kormányozó sok más tisztviselő társaival együtt a' támadók által elfogattatott, és *Maraikóba* küldetett, a' honnét hajókon *Kuba* és *Porto-Rico* felé tovább indíttatott. Csak a' *Korona* jövedelmei mellett szolgáló tiszteket hagyták meg a' támadók, azért, hogy számot vegyenek tőlök. A' nép magát szabadnak és függetlennek lenni kihirdettette, a' szomszéd tartományokat meghívta, hogy kövessék a' *Karakkás*' példáját, új Kormányozót választott, a' vámokat leszállította, némelly terhes adóknak nemeit eltörölte, a' kereskedésnek szabad útat nyitott, és az eredeti lakos *Indus* népet az adózás alól feloldozta. Mind ezek leg kissebb erőszak és vérontás nélkül mentek véghez. *Goyara* még az nap, *Kumana* pedig, mely *Karakkás* után következő város, nem soká ennek nyomdokát követték. A' *Kuma-*

nai Kormányozót, hogy a' nép a' nagy gyűlötség miatt meg ne ölje, eleintén egy várba kellett eldugai, míg a' tengeren elszaladhatott onnét. Ezen városoknak példájokat követték sok más városok Kumana és Veneczele tartományokban *Margaritta* nevű szigettel egyetemben. Már csak Valenzia és Koro városaik és Marakaibó valának hátra, a' mellyek meghatározott módon megmaradtak az anya Spanyol Országhoz való lüségben, *Varinas* és *Spanyol Guiana* pedig még bizonytalanok voltak, hogy mit csináljanak.

Mint hogy azonközben a' Kadikszi Jutának ezen tartományokhoz még nagy befolyása volt, 's az utóbb nevezett tartományokba a' fegyver és munitzió még szüntelen szaporított, mind ezek éreztették az új független Statusokkal azt, hogy nékiük hadi készületekre is szükségek van. Úgy látszik, hogy ez a' környülállás juttatta eszékbe azt, hogy az ő szabadságoknak és függetlenségeknék első gerjesztőjét Gen. Mirandát ismét félkeressék és hazájába vissza hívják. Ő ekkor a' maga első probatétételeinek füstbemenetelén 's azokban való megsalattatásán búslakodván, ismét Angliában keresett volt menedék helyet magának. Itt találtak reá a' Karakkasi követek: a' hol ő tehát az akkori Ministertől *Wellesley*től 1810-ben Aug. 10-dikén, bútsút vévén, a' hazájába való induláshoz készítette magát. Ezen idő alatt *Perunak* gazdag városában *Quitóban* rettenetes vérontás történt Aug. 2-dikén. Azok a' lakosok itt, a' kik a' Buenos Ayresi revoluziónak előmozdítói voltak, valami 7 százan egy éjjel mind megöletettek. *Selvaegre* nevű Marquist is, a' kit *Humboldt* igen dicsér, hasonló sors ér-

vén, 's annak fija az ifjú *Selvalegre* Karakkásba fuván által, ott a' Quitói gyilkos vérontást el hírelte, melynek hallásán a' Karakkási nép még jobban felindulván, sok ott lévő Európai Spanyolokat, a' kik a' Kadixzi Juntának még barátjai maradtak vólt, fogságra tett, de egyéb eránt most sem bánt semmi egyéb keménységgel vel-
lek. —

Miranda Januáriusban 1811-ben érkezett meg *Goyarába* az Amerikai partra, a' hol a' Komen-
dánstól minden katonai tisztelettel, a' néptől pe-
dig egész magánkívül való ragadtatással fogad-
tatott. A' fő emberek nagy számmal gyülekez-
tek hozzá, hogy hazájába Karakkásba visszakí-
sérjék. Az ő arra felé való útazása tsupa győ-
zedelmi pompa vólt. Egy drága szerszámos al-
másszürkénbűlvén, a' sok turaktól lóháton és sok
ezer emberektől gyalog kísértetett. A' Karak-
kási Kormányozó a' városi előljáróktól lóháton
és sok gyalogoktól kísértetvén, az ő üszteletire lö-
szöntésire eleibe jöttek. Így ment-bé Miranda
Karakkásba, a' hol egyenesen az Országlószék'
házába menvén, ott az öszszegyülekezve lévő
Junta által tiszteltetett. Azután *Boltvar* nevű ba-
rájának házához szállott-bé, a' ki mint Karak-
kasi Követ sokáig lakván Londonban, ott Miran-
dával szüntelen való barátságban élt. —

A' világ tudja, hogy minden Respublikák,
mindenek felett pedig az új Respublikák, igen
félni szoktak a' megkülömböztetett talentumú
emberektől. A' Miranda talentomai, ditsősségen
való kapása, és az ő nagy próbatételekre való
készsége mindenek előtt esmeretesek vóltak, nem
tsuda tehát, hogy eleinten eránta is nagy tartóz-

kodást mütattak a' Karakkasi lakosok. Annyiban, hogy mimódon keljen az új Státust jól elintézni, annak társait szaporítani, a' fegyveres népet organizálni, tsakugyan az ő tanátslásait is meghalgtták. A' Kadikszí Junta azonközben mér ekkor sem szunnyadozott, hanem inkább azon iparkodott, hogy ott magának új pártfogókat szerezvén az új Respublikának alája áshasson. De rossz következése lett iparkodásának, minthogy Karakkásban több readéli özszeesküvések kitúdódtak, 's nevezetesen 1811-ben Julius 6-dikán egy valóságos revoluzciónak plánuma is megtaláltatott, melynek a' lett a' következése, hogy már most minden régi Spanyolok elkergetettek onnét, a' 12 főbb özszeesküdtek pedig megöletettek. E'képpen naponként erőssödvén az új Státus, *Venezuelai egyesült Státusok* nevezetét adta magának; 's egészszen az Északi Amériкаи egyesült Státusok ország-lása módja szerént organizálta magát; Karakkás városába közönséges Kongressust gyűjtött, és minden egyetérítő Státusokat meghívott, hogy ezen Kongressusra képviselékét küldjenek, 's végezetre egy előlülőt és egy Státustitoknokot is tett magának. A' mostani előlülő *Christoval-do Mendóz*. Azután azt is meghatározta, hogy a' körülötte lévő, de még az anya Spanyol országhoz hűséges városokat és tartományokat, fegyver által elfoglalja. Legelőbb is az anya Spanyol országgal tartók' fő várossa *Valencia* ellen küldött seregeket, mellyeknek Generális Mirandát nevezte fő vezérjekké.

Ekkor tehát ismét egy katonai új pályafutás' útja nyílt Miranda előtt. Julius 28-dikán 4000

emberekkel *Valencziának* kapui előtt megjelenvén, béizent, hogy adja fel magát. Kívánsága nemtelyesítvén, két vershéli erőszakos próbát tett a' város ellen; de mind annyiszor visszaveretett, és sokat vesztett, de a' további próbatételtől tsakugyan el nem ijesztetett. Számosabb sereggel jelenvén meg, a' város' ostromlásához Aug. 12-dikén ismét hozzá fogott, a' külső erősségeket el foglalta, 's Aug. 13-dikán reggel az ostromot oly hathatósan megújította, hogy a' város már 10 órakor kapitulációt ajánlott, 's ezen ajánlása el nem fogadtatván, magát feladta kegyelemre. A' győzedelmes' nyeresége ezen alkalmatossággal 5 hadi hajóból, 17 ágyúból, és sok egyéb készületekből állott. Miranda mindent elkövetett, hogy jóság és keménység által a' Valencziái lakosokat a' Veneczuelai Kongressus eránt való engedelmességre hajthassa, a' melly magaviselete által azt nyerte, hogy az új Státustól Aug. 18-dikán közönséges köszönő Dekretomot nyert.

Utolsó Jegyzések.

A' *Dresdából* érkezett leg újabb tudósításaink, mellyeket éppen most az újságnak nyomtatás alá való adása előtt vevénk, tsak ezeket a' nevezetesebbetske jegyzéseket foglalják magokban: — „

„*Dresda* Május 28-dikán. Mint hitelesen értesünkre esett, az *Austriai Császár és Császárné* ő Felségek a' hólnapi napon ide fognak bennünket hagyni.

„A' *Morietzburgi vadászat* e' hónap 25-dikén egy órát tartott. A' férfiú' renden lévő Cs. Kir. Felségek lóháton, az aszsonyságok hintókban vóltak jelen.

„A' múlt vasárnapon, e' hónap' 24-dikén a' theátrouon tartatott muzsikai időtöltés (concert) ritka fényességgel ment véghez. A' teátrum' belső részit a' szálával egyetemben mindenütt kamarátskák vették körül, a' mellyek rendkívül való néző sokasággal voltak tele. A' szála közepén a' Cs. K. Felségek számára voltak székek helyeztetve egy sorban. Az Austriai és Frantzia Császárné ő Felségek közbül, ennek jobba felől az Austriai Császár, amannak balja felől a' Frantzia Császár, ezek mellett jobra és balra a' Szakszoniai Király és Királyné, a' Westpháliai Királyné ő Felségek, s a' Szakszoniai és egyéb itt lévő idegen K. Hertzegek és Hertzegasszonyok ültek. A' szála egyéb üres helyeit a' különböző különböző udvari Karok töltötték el.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
H i r a d á s.

Ezen folyó 1812-dik esztendőben esendő November Havának 15-dik napján Tek. Nemes Szabolts Vármegyében helyheztetett Berczeli nevezetű helységben. Ugyanrask azon Helység határában lévő Szoda fábrikák licitatioval a' többet ígérőknek áréndába adattának; a' kiknek tehát azon fábrikákat kiárendálni kedvek volna, akkorra a' nevezett helységben, jelenjenek meg; de addig is, ha annak valóságos hasznát meg akarják tudni, azon lakos Földes Úr Tek. Olosz Lajos Úrral értekezhetnek. Ott a' szoda nem széksóból, mint másutt, hanem sós vízből, melynek igen nagy székes ereje vagyon, főződik; a' mostani áréndások száz üstre főznek, de a' ki akarja, két száz s több üstre is főzethet. Lehet tehát gondolni mi haszon lehet belőlle, annyival inkább mivel Bertzel a' tiszta parton fekszik, mely szerént a' fábrikához jutalmasan lehet fát hordatni a' tiszán.